

MIA JOUKAS | EMMI HARJUNIEMI

Yhdessä parempaa asumista

Osallistamismalli kuntien yhteisöllisen asumisen kehittämiseen

Kilpailukykyä kestävästä ja älykkästä asumisesta -hanke

Työkirja sisältää

Johdanto

Osallistamismalli

01 Kyselyt ja haastattelut

02 Asumisen pelityöpaja

03 Sidosryhmätyöpajat

04 Asumisen tapahtumat

05 Digitaaliset osallistamisen välineet

Lähteet

Liite: Yhteisöllisen asumisen pelin osat

Julkaisutiedot

Lapin yliopisto, Rovaniemi 2026

Kilpailukykyä kestävästä ja älykkästä asumisesta -hankkeen julkaisu.
Hanke on toteutettu yhteistyössä Lapin yliopiston, Inarin
ja Muonion kuntien kesken.

Hankkeen muut yhteistyökumppanit: Muuan Oy Helsinki

Rahoittaja: Euroopan unionin maaseuturahaston osarahoittama

Työkirjan ilme ja taitto:

Digi- ja mainostoimisto Höyry Oy | Susanna Saloranta

Oikoluku: Jenny Siivola

ISBN 978-952-337-552-9

Lisenssi CC BY-NC-ND

Julkaisun pysyvä osoite: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-337-552-9>

Johdanto

Pienille kunnille vahva veto- ja pitovoima on elintärkeää. Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI:n asiantuntija Kirsi Siltanen nosti blogissaan (3/2026) esille, että tutkimusten mukaan yhteisöllisyys, keskinäinen tuki sekä tunne nähdäksi tulemisesta vaikuttavat merkittävästi ihmisten halun jäädä paikkakunnalle.

” Tutkimuksissa on toistuvasti havaittu, että yhteisöllisyyden tunne, keskinäinen tuki ja se, että ihminen kokee tulevansa nähdyksi ja tunnetuksi, vaikuttavat haluun jäädä.

Siltanen Kirsi, MDI (3/2026)

YHTEISÖLLISEN ASUMISEN YDIN on juuri näiden tekijöiden vahvistaminen. Yhteiset tilat ja resurssit tuovat ihmiset yhteen, lisäävät vuorovaikutusta ja rakentavat luottamusta. Kun ympärillä on tiivis ja turvallinen yhteisö, myös hyvinvointi vahvistuu.

Kuntien rooli uusien asumisratkaisujen mahdollistajana kasvaa jatkuvasti. Niiden on vastattava muuttuvan väestön tarpeisiin sekä tukea paikallisyhteisöjä samalla vahvistaen alueen elinvoimaa. Yhteisöllinen asuminen tarjoaa tähän lupaavan mallin, sillä se yhdistää yhteiset resurssit ja sosiaalisen verkoston tavalla, joka houkuttelee uusia asukkaita ja lisää nykyisten hyvinvointia.

Tämä työkirja esittelee monipuolisen ja selkeän osallistamismallin kuntien uudenlaisen asumisen suunnittelun tueksi. Se kehitettiin osana *Kilpailukykyä kestävästä ja älykkästä asumisesta* -hanketta, jossa Inarin ja Muonion kuntiin luotiin paikallisiin tarpeisiin pohjautuva yhteisöllisen asumisen konsepti suunnittelu- toimisto MUUAN:in toimesta.

Osallistamismalli tarjoaa kunnille käytännöllisiä tapoja kerätä tietoa, osallistaa asukkaita ja sidosryhmiä sekä rakentaa yhteistä näkemystä siitä alueelle sopivasta asumisesta. Lapin Elinvoimakeskus on myöntänyt hankkeelle Euroopan maaseuturahaston tukea.

Osallistamismallin hyödyntäminen

Mikä on konsepti?

Ideaa tarkempi suunnitelma, joka avaa laajemmin mistä ideassa on kyse:

- Miksi malli on suunniteltu ja mihin se perustuu?
- Kenelle malli on suunnattu?
- Mitä malli sisältää ja miten toimii?

OSALLISTAMISMALLI AVAA KUNNILLE toistettavan ja monipuolisen tavan kerätä asukkaiden, sidosryhmien ja asiantuntijoiden ideoita yhteisöllisen asumisen kehittämiseen. Malli toimii käytännön työkirjana: se ohjaa suunnittelua vaihe vaiheelta aina alkuvaiheen tarvekartoituksesta valmiin ratkaisun viimeistelyyn.

Malli sopii kaikenkokoisille kunnille ja erilaisiin kehittämishankkeisiin. Työkirjassa esitellyjä työkaluja – kuten kyselyitä, pelityöpajaa ja sidosryhmien osallistamista – voi käyttää joko yhdessä tai erikseen riippuen kunnan tavoitteista, resursseista ja aikataulusta. Menetelmien avulla kunta pystyy tunnistamaan asukkaiden arjen tarpeet, paikalliset mahdollisuudet ja yhteisöllisen asumisen edellytykset.

Osallistamismalli ei ole kertakäyttöinen. Sitä voi hyödyntää yksittäisen hankkeen lisäksi myös kunnan jatkuvassa asumisen, palveluiden ja elinvoiman kehittämisessä. Malli tarjoaa selkeän rungon, jota on helppo päivittää ja käyttää yhä uudelleen uusissa projekteissa.

Työkirjan osallistamismallin avulla saadulla tiedolla kunnat voivat luoda paikallisen asumisen tarpeisiin uudenlaisia konsepteja yhdessä suunnittelutoimistojen kanssa. Konseptin pohjalta kunta voi mm. tehdä päätöksiä hankkeen jatkosta, laskea kustannuksia ja kilpailuttaa toteuttajia.

Mitä hyötyä mallin käytöstä todella on?

Ymmärrätte asukkaita syvemmin:

pelkät tilastot eivät kerro kaikkea. Mallia hyödyntämällä voidaan selvittää, millaisia toiveita ja tarpeita asukkailla todella on asumiseen ja palveluihin liittyen.

Lähdette yhdessä samaan suuntaan:

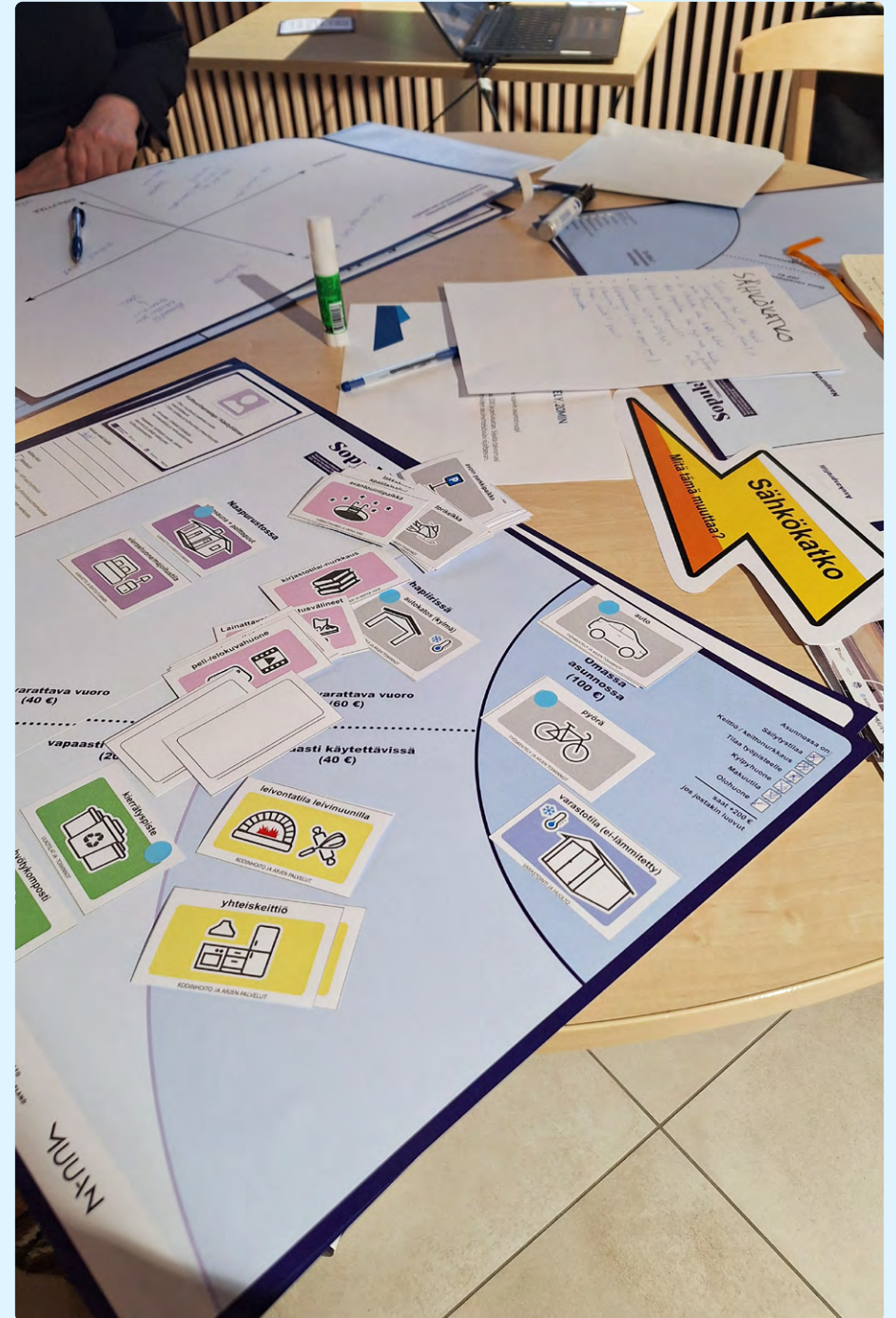
kunta, asukkaat ja sidosryhmät voivat yhdessä arvioida, mikä on toivottavaa ja realistista toteuttaa juuri heidän alueellaan.

Saatte ideat nopeammin käytäntöön:

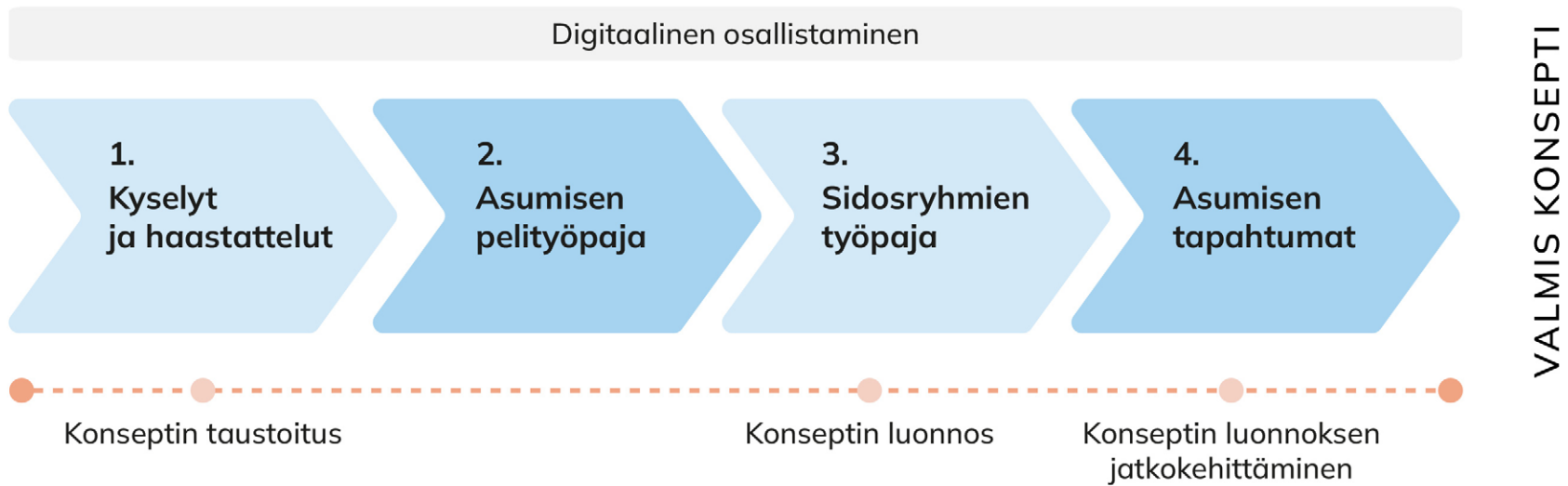
vaiheittain etenevä prosessi varmistaa, että varsinaiset suunnittelijat saavat riittävästi konkreettista ja perusteltua tietoa asukkaiden arjesta.

Houkuttelette uusia ihmisiä mukaan:

malli tarjoaa matalan kynnyksen tapoja osallistua. Tällöin mukaan saadaan myös ne kuntalaiset, jotka eivät yleensä osallistu kehittämistyöhön.

Osallistamismalli

01. Kyselyt ja haastattelut

Kysely

KYSELY ON OSALLISTAMISMALLIN tärkein tapa kerätä laajaa ja mitattavaa tietoa. Sen avulla saa kattavan kuvan siitä, millaisia tarpeita, toiveita ja motiiveja kunnan nykyisillä asukkailla ja mahdollisilla uusilla muuttajilla on asumiseen liittyen. Jotta vastaaminen on vaivatonta, kysely kannattaa pitää tiiviinä.

Osuvien kysymysten avulla voidaan selvittää esimerkiksi muuttoon liittyviä syitä, alueen vetovoimatekijöitä, toiveita asumisen palveluille ja suhtautumista yhteisölliseen asumiseen. Kysely paljastaa myös sellaisia arjen ilmiöitä ja asenteita, jotka eivät välttämättä tulisi työpajoissa ilmi.

Kyselyn suurin etu on sen tavoitettavuus. Kun linkkiä jakaa kunnan omissa kanavissa, sosiaalisessa mediassa ja paikallis-lehdissä, saadaan monenlaisten ihmisten mielipide kerätyksi heti suunnittelun alkuvaiheessa.

Saadut tulokset toimivat osallistamismallin pohjana. Vastauksista kootaan selkeä ja visuaalinen yhteenveto, joka auttaa suuntaamaan konseptisuunnittelua, hahmottamaan asumisen nykytilaa ja tarpeita sekä suunnittelemaan seuraavaa vaihetta eli pelityöpajan sisältöä.

Tavoite

Selvittää asumisen tarpeet ja toiveet sekä luoda selkeä kuva kunnan asumisen nykytilanteesta

Kohderyhmä

- Paikalliset asukkaat
- Potentiaaliset muuttajat

Toteutus

- Mieluiten tiivis, 10–15 kysymyksen paketti.
- Kysymykset polutetaan vastaajaprofiilien mukaan, esimerkiksi asuuko vastaaja jo kunnassa vai harkitseeko muuttoa sinne.
- Kysymyksillä kerätään taustatietoja, asumisen tarpeita, suhtautumista yhteisölliseen asumiseen ja paikallisia vetovoima- sekä kehittämistekijöitä.
- Loppuun lisätään ilmoittautumislinkki seuraavaan vaiheeseen eli Pelityöpajaan.
- Kyselylinkkiä jaetaan laajasti kunnan omissa kanavissa, sosiaalisessa mediassa erilaisissa ryhmissä sekä paikallislehdissä

Vinkkejä!

Kyselytyökalun valinta

Valitkaa kyselytyökalu, jossa on monipuoliset tiedon suodattamisen ja kyselyn rakenteen muokkaamisen mahdollisuudet. (esim. Webropol, Zef.fi, tms.)

Poluttaminen

Kyselyyn kannattaa tehdä erilaisia polutuksia, joilla ohjataan esimerkiksi nykyiset asukkaat ja ulkopaikkakuntalaiset vastaamaan vain heitä koskeviin kysymyksiin. Näin toimimalla vastaaminen on sujuvampaa ja saat paljon tarkempaa tietoa eri kohderyhmistä.

Kyselyn jakaminen:

Paikallisryhmien lisäksi pohtikaa mistä sosiaalisen median ryhmistä voisitte tavoittaa potentiaalisia muuttajia vastaamaan, esimerkiksi erilaiset harrastusryhmät ("retkeilijät", "maallemuuttajat" tms.).

Esimerkki hankkeessa toteutetusta kyselystä

Kilpailukykyä kestävästä ja älykkäästä asumisesta- hankkeessa Inarin ja Muonion kunnissa tehtiin laajempi kysely, joka suunnattiin paikallisille ja ulkopaikkakuntalaisille. Kysely toteutettiin Webropol-työkalulla, joka mahdollisti monipuolisen tiedon analysoimisen eri muuttajien suhteen.

1 Kaikille yhteinen taustatiedot-osio:

- Elämäntilanne/perhetilanne
- Ikä
- Muuttohalukkuus / paikallisuus:
Tästä polutus erikseen paikallisille ja ulkopaikkakuntalaisille

2A Kysymykset paikkakuntalaisille:

- Miksi päädyit alun perin asumaan kuntaan?
- Mikä saa sinut viihtymään ja pysymään täällä edelleen?
- Mitkä ovat mielestäsi kotikuntasi suurimmat vetovoimatekijät ja vahvuudet?
- Onko sinulla muuttoaikkeitä (esim. kunnan sisällä, pois kunnasta, vai ei muuttosuunnitelmia)?

2B Kysymykset ulkopaikkakuntalaisille

- Missä maakunnassa asut nyt?
- Oletko asunut täällä aiemmin (paluumuuttaja) vai oletko uusi tulokas?

- Oletko harkinnut muuttoa tähän kuntaan tai lähialueelle?
- Miksi haluaisit muuttaa juuri tänne?
- Mikä saisi sinut asettumaan paikkakunnalle pysyvästi?
- Mikä on merkittävin yksittäinen asia, joka hidastaa tai estää muuttopäätöstäsi tällä hetkellä?

Yhteiset kysymykset:

3 Asumisen tarpeet ja toiveet:

- Mitä asuntotyyppiä etsit?
- Mitkä palvelut alueella ovat sinulle tärkeitä? (listaus palveluista ja pyyntö laittaa ne tärkeysjärjestykseen)
- Millaisia ominaisuuksia arvostat asumisessa kaikkein eniten?

4 Yhteisöllisyys ja jaetut tilat:

- Mikä yhteisöllisessä asumisessa houkuttelee sinua eniten?
- Mitä tiloja ja toimintoja olisit valmis jakamaan toisten kanssa?
- Mitä yhteisiä palveluita tai ratkaisuja uskoisit hyödyntäväsi asuinyhteisössä (esim. kimppakyydit, harrastekerhot, yhteiskäyttövälineet)?
- Mitä omaa osaamista, harrastuneisuutta tai apua olisit itse valmis tarjoamaan asuinyhteisölle?

5 Lopuksi

- Oletko kiinnostunut osallistumaan aiheeseen liittyviin työpajoihin?
- Saako kunta lähettää sinulle asumiseen liittyvää markkinointimateriaalia? (Yhteystietojen jättäminen)

Haastattelut

KYSELY KERTOO MITÄ ihmiset ajattelevat, haastattelu paljastaa **miksi**. Haastattelujen avulla kyselyistä saatua tietoa saadaan syvennettyä ja ne auttavat avaamaan asukkaiden arjen kokemuksia, toiveita ja huolia. Samalla asiantuntijoiden ja kunnan avainhenkilöiden haastattelut auttavat selkeyttämään rakentamisen reunaehdoja ja kunnan omia tavoitteita.

Haastatteluja voi toteuttaa monella tapaa. Ne voivat olla ennalta sovittuja pidempiä keskusteluja tai lyhyitä, rentoja juttutuokioita kunnan tapahtumissa. Erityisesti spontaanit kohtaamiset tuottavat usein arvokasta tietoa siitä, mitkä arjen asiat tekevät asumisesta kiinnostavaa ja yhteisöllistä.

Haastattelujen suurin hyöty on ymmärrys siitä, miksi jokin ratkaisu toimii tai ei toimi juuri tässä kunnassa. Keskustelujen kautta saatu tieto tiivistetään selkeiksi teemoiksi, jotka antavat pohjan varsinaisen konseptin suunnittelulle ja seuraavalle askeleelle eli pelityöpajalle.

Vinkki!

Joskus hankkeen kannalta antoisa haastateltava voi olla henkilö, jolla on vahva linkki esimerkiksi alueen rakennusperinteeseen tai historiaan, tai tutkija, jolla on vahva ymmärrys puurakentamisesta tai asumisen ja muuttoliikenteen kehityksestä.

02. Yhteisöllisen asumisen pelityöpaja

PELITYÖPAJA ON TÄMÄN osallistamismallin helmi. Sen avulla asumisen teemoista tulee helposti lähestyttäviä ja luontevaa keskustelua herättäviä. Työpaja perustuu Aalto-yliopistossa kehitettyyn What Can We Share? –peliin, joka auttaa osallistujia pohtimaan konkreettisesti, millaisia tiloja, palveluita ja asioita he olisivat valmiita jakamaan muiden kanssa.

Toiminnallinen peli tekee näkyväksi mitä yhteisöllinen asuminen tarkoittaa ja auttaa osallistujia hahmottamaan jakamisen konkreettisia hyötyjä. Peli tarjoaa turvallisen ja luovan ympäristön omien ajatusten ja toiveiden esille tuomiseen.

Työpaja alkaa lyhyellä johdannolla, jonka jälkeen peliä pelataan ensin itsenäisesti ja sitten ryhmässä. Lopuksi tulokset käydään yhteisesti läpi.

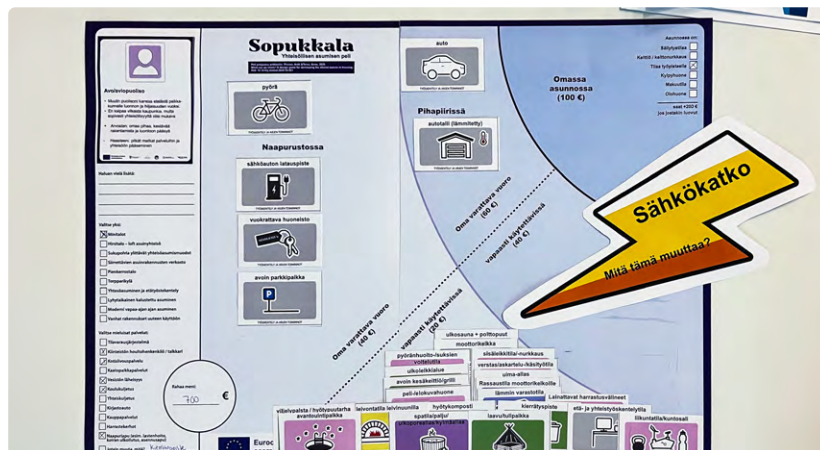
Peli pohjautuu artikkeliin: Pirinen, Antti & Tervo, Anne, 2020. What can we share? A design game for developing the shared spaces in housing DOI: 10.1016/j.destud.2020.04.001

Näin peli etenee

JOKAISELLA PELAAJALLA ON käytössään 500 euron budjetti erilaisten tilojen ja palveluiden hankkimiseen. He valitsevat kortteja ja sijoittavat niitä pelilaudalla sen mukaan, kuinka valmiita olisivat jakamaan kyseisen asian naapureidensa kanssa. Hinta määräytyy jakamisen asteen mukaan: täysin oma käyttö on kalleinta, kun taas vapaa jakaminen naapuruston kesken on halvinta.

Peli oivalluttaa osallistujat yhteisöllisen asumisen perusajatukseen: jakamalla saa samalla rahalla enemmän. Valintojen ympärille syntyy keskustelua siitä, mikä on ihmisille tärkeää ja mikä tuntuu vieraalta.

Työpajan päätteeksi tuloksista kootaan yhteenveto asioista, joita asukkaat jakavat mielellään, ehdollisesti tai eivät ollenkaan. Tätä tietoa hyödynnetään suoraan konseptin suunnittelussa ja tulevassa sidosryhmätyöpajassa.

Ohjeet fasilitaattoreille yhteisöllisen asumisen pelityöpajan läpivientiin

Pelissä osallistujat valitsevat itselleen asukasprofiiliin ja suunnittelevat tälle sopivan yhteisöllisen asumisen mallin. Pelaajat sijoittavat pelilaudalle kortteja sen mukaan, millaisia tiloja ja toimintoja he ovat valmiita jakamaan naapureidensa kanssa.

Välineet

- Pelin materiaalit
- Liimaa ja/tai teippiä
- Kyniä
- Yksikertaisia merkintätarroja
- Pelin osat tulostettuna

Valmistautuminen

Jokaiselle pelaajalle: oma pelilauta, nippu tila- ja palvelukortteja sekä 500 € pelirahaa

Jokaiseen pelipöytään: Aseta esille asumisen ideakortit (talotyypin valintaa varten) ja asukasprofiilit.

Pelin kulku

- 1 **Kukin pelaaja valitsee** ensin asukasprofiilin, jonka näkökulmasta hän alkaa peliä pelaamaan.
- 2 **Seuraavaksi pelaajat valitsevat** asumisen ideakorteista asukasprofiililleen sopivimman talotyypin ja merkitsevät sen pelilaudan vasempaan laitaan.
- 3 **Pelilaudan vasemmasta laidasta** valitaan myös asukasprofiilille tarpeelliset ja mieluisat palvelut.
- 4 **Pelaamisen aikana pelaaja** valitsee asukasprofiilinsa tarpeisiin vastaavat tilat ja toiminnot. Pelaaja sijoittaa ne pelialustalle sen mukaan kuinka valmis hän on niitä jakamaan muiden käyttäjien kanssa.
- 5 **Pelaaja maksaa tiloista** ja palvelusta jakamisen asteen mukaan:
  - Oma asunto 100 €
  - Pihapiiri, käyttö omalla vuorolla 60 €
  - Pihapiiri vapaasti käytettävissä 40 €
  - Naapurusto; käyttö omalla vuorolla 40 €
  - Naapurusto, vapaasti käytettävissä 20 €
- 6 **Jos pelaaja luopuu** jostakin oman asunnon tilasta pelilaudan oikeasta ylänurkasta, hän saa 200 € lisää käyttörahaa jaettaviin tiloihin. Tila, josta luovutaan rastitetaan listasta.

- 7 **Tämän vaiheen jälkeen** pelaajat voivat liimata kortit pelialustaan.
- 8 **Pelaajille jaetaan lopuksi** 3-5 tarraa. Pelaajat merkitsevät tarroilla ne tilat tai toiminnot, jotka ovat heille ehdottomia, ja jotka vaikuttavat ratkaisevasti siihen kiinnostaako asumisen konsepti heitä lainkaan.

Lisäyksiä pelinkulkuun

Yhteisten valintojen tekeminen: Kun pelaajat ovat tehneet omat valintansa vaiheessa 5, he voivat seuraavaksi yhdistää pelilaudat pöytäkunnittain ja keskustella ja sopia mitä palveluita he käyttävät yhdessä. Pelaajat voivat vielä tässä vaiheessa muuttaa valintojaan.

Sähkökatko: Peliin voi tuoda mukaan yllätyksenä sähkökatkon (sähkökatkokortit): pelaajien tulee pohtia hetki ryhmässä muuttaako se heidän valintojaan.

Suhtautuminen yhteisölliseen asumiseen: Työpajan lopuksi osallistujia voi pyytää arvioimaan omaa suhtautumistaan yhteisölliseen asumiseen nelikenttäisen arviointimatriisin avulla.

Pelityöpajojen suunnittelun vinkit

Hyvissä ajoin ennen työpajaa

- Aloita markkinointi ajoissa, hyödynnä sekä somea että paikallislehtiä.
- Lähetä kutsut ja pyydä vahvistus. Tämä sitouttaa ihmisiä saapumaan paikalle.
- Varatun tilan tulee olla riittävän tilava, jotta pöytiä voi siirrellä vapaasti ja muodostaa erikokoisia ryhmiä.
- Panosta tarjoiluihin. Ihmiset antavat kunnalle omaa vapaa-aikaansa, hyvät tarjoilut on tärkeä ja konkreettinen kiitos!

Viikkoa ennen työpajaa

- Tilaa tulosteet ja materiaalit hyvissä ajoin, jotta ehdit reagoida ja ottaa uudet tulosteet jos jotain meneekin painossa pieleen.
- Lähetä muistutusviesti osallistujille pari päivää ennen tapahtumaa ja vielä lyhyesti samana päivänä.

Työpajan aikana

- Varaa työpajaan aikaa 2–2,5 tuntia
- Vältä liian kiireistä aikataulua. Ihmisille on hyvä antaa aikaa miettiä ja keskustella.
- Sekoittakaa eri profiilisia osallistujia pöytäkunnissa. Tällöin syntyy paljon enemmän oivalluksia ja keskustelu on rikkaampaa.

Työpajan jälkeen

- Kokoa numeeriset tulokset ja ihmisten ääni. Tee valinnoista selkeä yhteenveto ja poimi mukaan parhaat kommentit pöytäkeskusteluista. Sanalliset huomiot auttavat ymmärtämään, miksi ihmiset tekivät tiettyjä valintoja.
- Työpaja tuottaa selkeän kuvan siitä, mitä tiloja ja palveluita asukkaat oikeasti suosivat. Koostakaa tästä tiivis paketti projektin arkkitehdeille ja suunnittelijoille heidän työnsä tueksi.

Pelityöpajan purku ja tulosten koostaminen

PELI TUOTTAA ARVOKASTA tietoa suunnittelun tueksi, mutta pelilaudalla on monta muuttujaa. Siksi tulokset kannattaa purkaa huolella ja hyvää työkalua käyttäen. Kätevä tapa on hyödyntää sähköistä kyselyohjelmaa, josta tulokset saa ulos valmiina prosentteina ja kuvaajina. Taitava taulukkolaskennan käyttäjä voi myös luoda Exceliin pohjan, jossa on valmiit pudotusvalikot pelin eri muuttujille.

Tärkeintä on saada seuraavat asiat muutettua selkeäksi tilastotiedoksi:

- **Tilat ja sijoittelu:** mitä tiloja kaivataan eniten ja miten ne tulisi olla sijoitettuna (oma asunto, pihapiiri, pelkästään naapurustoon)?
- **Kohderyhmät ja talotyypit:** millaiset asunnot houkuttelevat mitään asiakasprofiilia?
- **Kynnyskysymykset:** Mitä asioita pidetään välttämättöminä yhteisöllisen asumisen konseptin kiinnostavuuden kannalta (tarroilla merkityt valinnat)?

Hyödynnä sähköistä kyselytyökalua!

Lapin yliopisto käytti purkamisessa apuna Webropol-kyselyä. Kaikki pelilaudan vaihtoehdot rakennettiin kyselyyn omiksi monivalintakysymyksikseen.

Kun lomake oli valmis, kysely ”julkaistiin”. Tulosten purkaja yksinkertaisesti vastasi kyselyyn jokaisen pelilaudan kohdalla erikseen ja painoi lähetä. Tämä oli erittäin nopea ja helppo tapa saada tulokset valmiiksi visualisoituna!

Työskentely vaatii vain tarkkuutta ennen lähetä-painikkeen painamista, sillä kerran syötettyjä vastauksia ei voinut korjata jälkikäteen.

03. Sidosryhmä- työpaja

SIDOSRYHMÄTYÖPAJA KOKOAA SAMAN pöydän ääreen ne toimijat, joiden asiantuntemusta tarvitaan yhteisöllisen asumisen toteuttamiseen. Työpajaan kutsutaan esimerkiksi kunnan edustajia, kiinteistö- ja rakennusalan ammattilaisia, järjestöjä sekä kylätoimijoita.

Työpajan tavoitteena on luoda yhteinen ymmärrys siitä, millaiset resurssit ja reunaehdot ohjaavat hanketta. Sidosryhmillä on usein arvokasta ja konkreettista tietoa esimerkiksi kaavoituksesta, tonttivarannoista, kunnallistekniikasta sekä rahoitusmahdollisuuksista. Työpajassa varmistetaan myös, että kehitettävä konsepti istuu luontevasti osaksi kunnan omaa strategista työtä.

Työpajan lopputuloksena syntyy yhteinen käsitys siitä, minkä laajuista hanketta lähdetään suunnittelemaan. Samalla hahmotellaan realistisia aikatauluja, rahoitus- ja urakkamalleja sekä tunnistetaan ne kumppanit, joita toteutukseen tarvitaan.

Työpajan sisältö kannattaa aina räätälöidä kunnan nykytilanteen ja käytettävän ajan mukaan. Ohjelmaan vaikuttaa muun muassa se, onko sopiva tontti jo tiedossa, onko toteutustavasta tehty alustavia päätöksiä ja onko asumiskonseptia mietitty jo pitkälle.

Tavoite

Arvioida hankkeen toteutuskelpoisuutta, vahvistaa yhteinen näkemys resursseista ja reunaehdoista ja kytkeä konsepti osaksi kunnan strategiaa.

Kohderyhmä

- Kunnan asiantuntijat (esim. kaavoitus ja tekninen toimi).
- Kiinteistö- ja rakennusalan toimijat.
- Järjestöt, kyläyhteisöt ja paikalliset asiantuntijat.
- Yhteisöllisen asumisen asiantuntijavieraat ja mahdolliset kumppanit.

Toteutus

- Aikaa vähintään 1,5 tuntia, mielellään enemmän
- Käsitellään mm. rahoitus- ja urakkamalleja, kaavoitusta ja tonttivaihtoehtoja sekä eri toimijoiden rooleja ja mahdollisia uusia kumppanuuksia.
- Johdantona on hyvä esitellä kunnan tavoitteet hankkeelle ja alustavan konseptin luonnos tai esimerkiksi kaavoitusta harkinnassa oleville alueille.
- World Café -menetelmä, jossa osallistujat kiertävät eri keskustelupisteillä toimii tässä työpajassa hyvin (esimerkki seuraavalla sivulla)
- Osallistujille kannattaa lopuksi antaa mahdollisuus ilmoittautua mukaan hankkeen jatkokehittämiseen

Esimerkki hankkeen sidosryhmätyöpajasta

Inarissa ja Muoniossa sidosryhmätyöpajat toteutettiin sovelletulla World Café -menetelmällä. Tavoitteena oli kerätä jokaiseen käsiteltävään aiheeseen mahdollisimman paljon erilaisia näkökulmia ja kommentteja.

Tilassa oli neljä keskustelupistettä. Jokaisella pisteellä käsiteltiin yhtä konseptin kehittämisen ja toteuttamisen kannalta tärkeää teemaa apukysymysten tuella. Osallistujat saivat jakautua pisteille vapaasti oman kiinnostuksensa mukaan ja keskustella aiheesta rennosti. Kunkin pisteen vetäjä (fasilitaattori) huolehti keskustelujen kirjaamisesta ylös.

Työskentelyssä on hyvä varata keskusteluaikaa noin 15–20 minuuttia per piste. Työpajassa kannattaa tehdä vähintään kaksi kierrosta, jotta osallistujat ehtivät vaihtaa pistettä ja jakaa ajatuksiaan useammasta teemasta. Jos aikaa vain riittää, kaikkein paras lopputulos syntyy, kun kaikki osallistujat ehtivät kiertää jokaisen pisteen.

Esimerkki hankkeen sidosryhmätyöpajasta: keskustelupisteet

1. ASUNTOJEN KOOT JA TYYPIT

Millaiset asuntokoot ja -tyypit ovat teidän näkökulmastanne kaupallisesti ja teknisesti toteuttamiskelpoisia tässä konseptissa?

- Mitkä asuntokoot (m² / huoneluku) ovat realistisimpia tässä sijainnissa?
- Painottuuko kysyntä pieniin, keskikokoisiin vai perheasuntoihin?
- Missä määrin yhteistilat mahdollistavat pienemmät yksityiset asunnot?
- Onko muuntojoustavuus (yhdisteltävät / jaettavat asunnot) realistista tuotannon kannalta?
- Mitkä asuntotyypit eivät teidän kokemuksenne mukaan toimi tässä kontekstissa?

2. HANKKEEN KOKO JA VAIHEISTUS

Millaiset hankekoot ja toteutuksen vaiheistus ovat teille realistisia ja taloudellisesti järkeviä?

- Mikä on hankkeen minimikoko, jotta toteutus on kannattava?
- Onko hanke mieluummin yksi kokonaisuus vai vaiheittain toteutettava?
- Miten vaiheistus vaikuttaa rahoitukseen, riskeihin ja aikatauluun?
- Onko pilotointivaihe perusteltu ennen laajempaa toteutusta?

3. YHTEISTILAT

Mikä määrä ja minkä tyyppiset yhteistilat ovat toteuttamiskelpoisia?

- Mitkä yhteistilat tukevat parhaiten kysyntää ja kannattavuutta?
- Missä kulkee raja, jossa yhteistilat alkavat heikentää hankkeen taloudellista toimivuutta?
- Ovatko yhteistilat osa vuokrattavaa/myytävää neliömäärää vai erillinen kustannuserä?
- Onko asukaslähtöisissä ja sijoittajalähtöisissä hankkeissa eroa yhteistilojen määrässä?

4. TOTEUTUS- JA OMISTUSMALLIT

Millä toteutus- ja omistusmallilla konsepti on teille realistisin?

- Mikä malli tuntuu luontevimmalta:
  - vuokrakohde
  - omistuskohde
  - hybridi?
- Miten ryhmärakennuttaminen näyttäytyy:
  - realistisena
  - mahdollisena tietyin ehdoin
  - liian riskialttiina?
- Mitä reunaehtoja eri mallit asettavat toteutukselle (rahoitus, vastuut, aikataulu)?
- Mitä esteitä näet konseptin toteuttamiselle?

04. Asumisen tapahtumat

Asumisen tapahtumat ovat kevyitä ja helposti järjestettäviä tilaisuuksia. Niiden avulla kunta saa yhteisöllisen asumisen kehittämiseksi näkyvyyttä ja voi kerätä palautetta rennossa, matalan kynnyksen ympäristössä. Tapahtumat sopivat erityisen hyvin pienille kunnille, joissa yhteisöllisyys rakentuu luontevasti kasvokkain kohtaamisten ja yhdessä tekemisen kautta.

TAPAHTUMAT TUOVAT YHTEEN nykyisiä ja uusia asukkaita, sidosryhmiä sekä kunnan työntekijöitä. Ne ovat erinomainen tapa tavoittaa monipuolisesti eri ihmisiä lapsiperheistä ikäihmisiin ja nuoriin. Tapahtumissa voidaan esitellä alustavia ideoita ja luonnoksia, kokeilla osallistavia menetelmiä tai kerätä asukkailta viimeiset kommentit ennen varsinaisen konseptin viimeistelyä.

Asumisen tapahtumilla saavutetaan useita tavoitteita:

- Tietoisuuden lisääminen: Kuntalaiset ymmärtävät paremmin, mitä yhteisöllinen asuminen on ja millaisia mahdollisuuksia se tarjoaa.
- Arjen kokemusten kerääminen: Saadaan talteen arvokasta tietoa asumisesta, muuttosyistä ja yhteisöllisyydestä.
- Matalan kynnyksen osallistuminen: Tavoitetaan helposti myös ne ihmiset, jotka eivät halua osallistua virallisiin työpajoihin tai vastata kyselyihin.
- Innostuksen kasvattaminen: Luodaan yhteishenkeä ja yhteisen omistajuuden tunnetta kehittämistyön ympärille.
- Ideoiden testaaminen käytännössä: Konseptiluonnoksia voidaan esitellä havainnollisesti esimerkiksi pienillä keskustelupisteillä, piirustuksilla tai pienoismalleilla hyödyntäen.

Millaisia asumisen tapahtumat voivat olla?

Asumisen tapahtumat voivat olla joko yksittäisiä tempauksia tai laajempia kokonaisuuksia. Tärkeintä on muistaa, ettei niiden tarvitse olla paljon aikaa ja henkilötyöaikaa vieviä, sillä jo pienikin näkyvä kohtaaminen voi tuoda tietoa ja vahvistaa asukkaiden osallisuutta!

Vinkki:

Näin houkuttelet asukkaat paikalle:

- **Markkinoi oikeaan aikaan:** Kerro tapahtumasta kohderyhmälle sopivissa kanavissa hyvissä ajoin, mutta tee lisäksi muistutusisku juuri ennen tapahtumaa.
- **Tarjota syy osallistua:** Ihmisten vapaa-aika on kortilla. Houkuttele heidät paikalle hyvällä kahvitarjoilulla, kiinnostavilla asiantuntijoilla ja aidolla mahdollisuudella vaikuttaa!

Testaa esimerkiksi:

- **PopUp -ideapiste kylätapahtumissa:** Muiden tapahtumien yhteyteen viety piste on nopea tapa kysyä ohikulkijoiden mielipiteitä, kerätä ideoita tai esitellä luonnoksia.
- **Avoimet asumisillat:** Kunnan tiloissa järjestettävä rento keskustelutilaisuus, jossa esitellään työn etenemistä ja puidaan eri vaihtoehtoja.
- **Teemalliset minityöpajat:** Lyhyitä, noin 30–45 minuutin mittaisia keskusteluhetkiä tarkkaan rajatusta aiheesta (kuten yhteistiloista, palveluista tai jakamistaloudesta).
- **Asumisen näyttely tai ideaseinä:** Kirjastoon tai kunnan asiointipisteeseen pystytetty visuaalinen taulu, johon asukkaat voivat käydä jättämässä kommenttejaan omien aikataulujensa puitteissa.
- **Kyläkierrokset ja paikkatapaamiset:** Jalkautuminen suoraan asukkaiden omiin elinympäristöihin keskustelemaan heidän toiveistaan.

05. Digitaalinen osallistaminen

Digitaaliset välineet tarjoavat kunnalle helpon ja edullisen tavan kerätä palautetta ja ideoita silloin, kun ihmisten koaminen samaan fyysiseen tilaan on haastavaa. Ne toimivat loistavasti myös kasvokkaisten kohtaamisten tukena.

Erilaiset ohjelmistot sopivat eri tarkoituksiin

Howspace on erittäin monipuolinen osallistamisen ja yhteistyöskentelyn alusta, joka sopii hyvin pidempään samojen osallistujien kanssa eri menetelmillä toteutettavaan yhteiskehittämisen jaksoon.

Karttapohjaisella *Maptionnairella* voidaan selvittää, minne asukkaat haluaisivat yhteisöllisen asumisen sijoittuvan ja mitä ympäristötekijöitä he arvostavat.

Padletin ja *Miron* kaltaisilla alustoilla ideoita voidaan kerätä ja priorisoida visuaalisesti, mikä toimii mainiosti etätilaisuuksissa.

Mentimeter on puolestaan näppärä apu tapahtumien nopeissa ja ketterissä yleisökyselyissä niin etänä kuin paikan päällä.

Saavutettavuus on aina muistettava

Jotta vastaamisen kynnyks pysyy matalana, digitaaliset tehtävät kannattaa pitää kevyinä ja selkeinä. Tarjoa myös sama kysely tai tehtävä mahdollisuuksien mukaan myös paperiversiona esimerkiksi kirjastossa tai kunnan asiointipisteessä. Näin varmistat, että myös ne asukkaat, jotka eivät käytä mielellään digitaalisia laitteita, pääsevät jakamaan näkemyksensä.

Digitaalisista vastauksista on helppo ajaa ulos valmiita yhteenvedoja ja visuaalisia koosteita, jotka nopeuttavat konseptisuunnittelua ja antavat hyvää pohjatietoa työpajoihin.

Alustoja digitaaliseen osallistamiseen

Etä- ja hybridityöpajat: Yhteiseen ideointiin ja visuaaliseen työskentelyyn

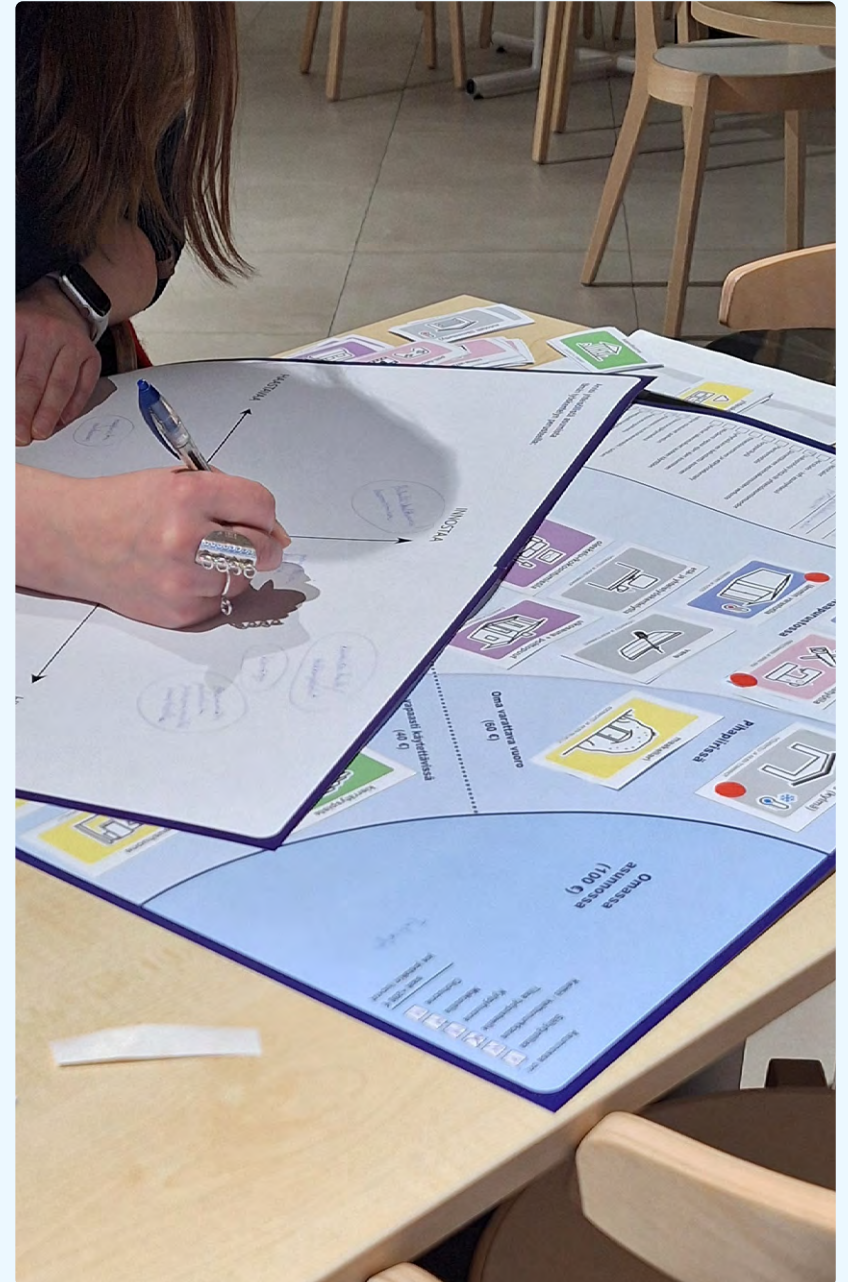
- Miro
- Padlet
- Howspace
- Microsoft Whiteboard

Lähityöpajat ja tapahtumat: Ketteriin yleisökyselyihin ja äänestyksiin

- Mentimeter
- Maptionnaire

Laajat kyselyt: Palautteen ja tiedon keräämiseen

- Webropol
- Microsoft Forms
- Google Forms
- ZEF.fi
- SurveyMonkey

Lähteet

Siltanen, Kirsi, 6.3.2026 www.mdi.fi/paikka-johon-kuulua-hyvinvointi-pitovoimatekijana

Pirinen, Antti & Tervo, Anne, 2020. What can we share?
A design game for developing the shared spaces in housing
DOI: 10.1016/j.destud.2020.04.001

Liitteet

- 1 Yhteisöllisen asumisen peliohjeet
- 2 Tulostusohjeet pelille
- 3 Pelilauta
- 4 Asukasprofiilikortit
- 5 Asumisen ideakortit
- 6 Tila- ja toimintokortit
- 7 Pelisetelit
- 8 Sähkökatkokortti
- 9 Arviointimatriisi

Tulostusohjeet pelille

Pelilauta

Tulosta laudat mieluiten isoon A2-kokoon.

Jos haluat paljon yksilöllistä tietoa, tulosta lauta (sekä tila- ja palvelukortit) jokaiselle osallistujalle erikseen. Jos osallistujia on paljon, voitte pelata myös pareittain tai pienryhmissä yhteisellä laudalla.

Asukasprofiilikortit

Tulosta profiilikortit A3-arkeille ja leikkaa korteiksi. Voit tarvittaessa muokata profiilien kuvauksia juuri teidän kuntaanne sopiviksi PDF-muokkausohjelmalla

Asumisen ideakortit

Tulosta tiedosto A4-arkeille (kaksi sivua per arkki) ja puolita ne A5-kokoon. Tila- ja toimintokortit tulosta kortit A3-arkeille ja leikkaa ne sopivaan kokoon.

Pelirahat

Tulosta rahat A3-arkille ja leikkaa seteleiksi. Tarvitset vähintään 25 seteliä jokaista pelaajaa kohden.

Sähkökatkosalamat

Tulosta salamat A3 tai A4-paperille ja leikkaa muotoon. Tarvitset yhden salaman jokaista pelipöytää kohden.

Pelilauta

Tulosta jokaiselle osallistujalle oma pelilauta ja tila- ja palvelukortit jos haluat enemmän tuloksia, tai pareille/pienryhmille jos työpajassa on suuri osallistujamäärä

Tulosta pelilauta mieluiten A2-kokoon.

Asukasprofiili

Yhteisöllisen asumisen peli

Peli pohjautuu artikkeliin: Pirinen, Antti & Tervo, Anne. 2020.
What can we share? A design game for developing the shared spaces in housing
DOI: 10.1016/j.destud.2020.04.001

Haluan vielä lisätä:

Valitse yksi:

- Minitalot
- Hirsitalo – loft asuinyhteisö
- Sukupolvia ylittävät yhteisöasumismuodot
- Siirrettävien asuinrakennusten verkosto
- Pienkerrostalo
- Torpparikylä
- Yhteisöasuminen ja etätyöstekentely
- Lyhytaikainen kalustettu asuminen
- Moderni vapaa-ajan ajan asuminen
- Vanhat rakennukset uuteen käyttöön

Valitse mieluisat palvelut:

- Tilavarausjärjestelmä
- Kiinteistön houltohenkilö / talkkari
- Kotisiivouspalvelu
- Kaatopaikkapalvelut
- Vesistön läheisyys
- Koulukuljetus
- Yhteiskuljetus
- Kirjastoauto
- Kauppapalvelut
- Harrastekerhot
- Naapuriapu (esim. lastenhoito, koiran ulkoilutus, asennusapu)
- Jotain muuta, mitä? _____

Rahaa meni:

_____

Naapurustossa

Pihapiirissä

Omassa
asunnossa
(100 €)

Oma varattava vuoro
(60 €)

Vapaasti käytettävissä
(40 €)

Oma varattava vuoro
(40 €)

Vapaasti käytettävissä
(20 €)

Asunnossa on:

- Säilytystilaa
- Keittiö / keittonurkkaus
- Tilaa työpisteelle
- Kylpyhuone
- Makuutila
- Olohuone

Saat +200 € jos jostakin näistä tiloista luovut.
Merkitse rastilla ruutuun tilat, joista luovut

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

MUUAN

Asukasprofiilikortit

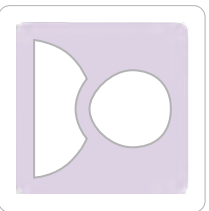
Tulosta profiilikortit A3-arkeille värillisenä ja leikkaa irti.

(Vinkki: Voit tarvittaessa muokata profiilien kuvauksia juuri teidän kuntanne sopiviksi PDF-muokkausohjelmalla)

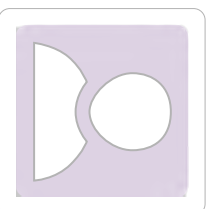
Sesonkityöntekijä

- Työskentelen paikkakunnalla talvikauden
- Asunnon tarpeeni on muuttaman kuukauden
- + Arvostan: edullista ja kalustettua asuntoa, kimppekyynejä, yhteisiä harrastustiloja
- Haasteeni: lyhytaikainen vuokra, yksinäisyys, palvelujen etäisyys

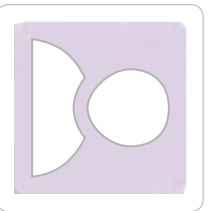
Perheellinen paluumuuttaja

- Olen muuttanut takaisin lasten kanssa
- Kaipasi luontoa, turvallisuutta ja juuriaan
- + Arvostan: koulujen ja päiväkotien läheisyyttä, pihaa lapsille, perheiden yhteisöllisyyttä
- Haasteeni: arjen logistiikka pitkällä välimatkoilla, työpaikan ja asunisen yhdistäminen

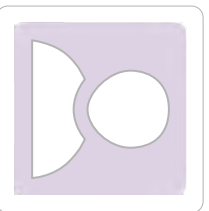
Etätyöntekijä

- Teen etänä töitä Lapista
- Rakastan rauhaa ja luontoa, mutta kaipaan myös seuraa.
- + Arvostan: luontoa, nopeaa nettiä, rauhallista työtä, mahdollisuutta tavata ja yhteisöllisiä tiloja
- Haasteeni: yksinäisyys, nettiyhteyksien laatu, arjen palvelujen saatavuus

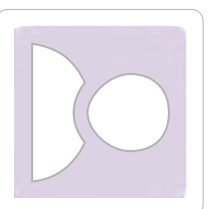
Eläkeläinen

- Olen asunut paikkakunnalla koko ikäni
- Haluan asua omatomisesti vielä pitkään
- + Arvostan: esteettömyyttä, turvallisuutta, naapurirapua ja yhteisiä tiloja tapaamisille
- Haasteeni: palvelujen etäisyys, yksin asunisen turvattomuus ja talvella liikkuminen

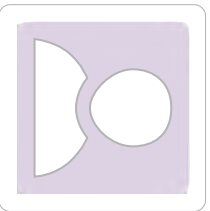
Kulttuuriharrastaja / Käsitöitäinen

- Olen muuttanut paikkakunnalle käsitöitäisenä
- Etsin työtöitä ja kulttuurista yhteisöllisyyttä
- + Arvostan: yhteisiä työpajoja, harrastustiloja ja verkostoitumista
- Haasteeni: työtöiden puute, pienet asunnot ja pitkät etäisyydet kulttuuripaiveihin

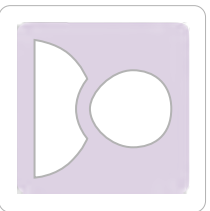
Opiskelija / Harjoittelija

- Tarritsen kodin vain kuudeksi kuukaudeksi
- Olen matkailualan opiskelija ja tulin työharjoitteluun.
- Haluan olla tervetullut ja löytää kavereita
- + Arvostan: edullista ja lyhytaikaista asumista, yhteiskeittöitä ja seuraa
- Haasteeni: tilapäisyys, yksinäisyys ja rajallinen budjetti

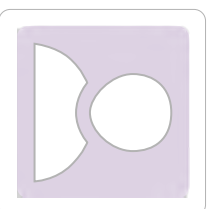
Avo/aviopuoliso

- Muutin puolisoni kanssa etelästä paikka-kunnalle luonnon ja hiljaisuuden vuoksi.
- En kaipaa vilkasta kaupunkia, mutta sopivasti yhteisöllisyyttä olisi mukava
- + Arvostan: omaa pihaa, kestäväää rakentamista ja luontoon pääsyä
- Haasteeni: pitkät matkat palveluihin ja yhteisöön pääseminen

Vierailija

- Haluan testata elämäää Lapissa muuttaman kuukauden ajan
- Työskentelen etänä ja tutkin vaihtoehtoja asuinpaikaksi
- + Arvostan: lyhytaikaista ja joustavaa vuokrasopimusta ja mahdollisuutta kokeilla yhteisöllistä asumista.
- Haasteeni: löytää asunto lyhyeksi ajaksi, palvelut hajallaan ja epävarmuus tulevasta

Monisukupolvinen asuja

- Asun yhdessä tyttärenytären/isoitini kanssa.
- Haluamme jakaa arkea ja auttaa toisiamme
- + Arvostamme: monisukupolvista yhteisöä, yhteisiä tiloja ja naapurirapua
- Haasteemme: sopivan ratkaisun löytäminen eri-ikäisille, esteettömyys ja kustannukset

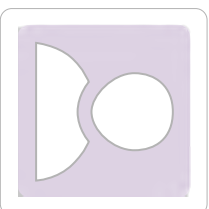
Yksinhuoltaja

- Asun lasteni kanssa ja teen osa-aikatoittoa
- Tarvitsen kohtuuhintaisen ja turvallisen kodin. Haluan, että lapsilla on lähellä koulu ja harrastusmahdollisuuksia
- + Arvostan: koulun ja harrastusten läheisyyttä, lasten kavereita lähistöllä, pihaa, turvallista ja yhteisön tukea
- Haasteeni: asumisen kustannukset, arjen logistiikka ja palveluiden etäisyys

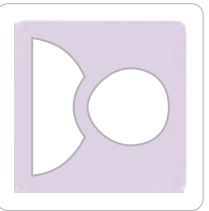
Itsekseen asuja

- Asun yksin ja teen kokoaikatyöt
- Haluan viihtyä ja pienen kodin, joka sopii arkeeni
- + Arvostan: kompaktiutta, kohtuuhintaa, mahdollisuutta jakaa tiloja, tavaroita muiden kanssa ja mukavaa seuraa
- Haasteeni: yksinäisyys, asuntotarjonnan vähäisyys pienille kotitalouksille

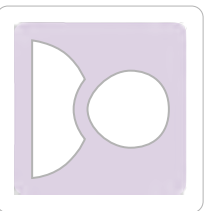
Itsekseen asuja, etätyöntekijä

- Olen syntynyt Iharissa ja palannut takaisin
- Kaipaen juurilleni ja tuttuun ympäristöön
- + Arvostan: yhteisöllisyyttä, tuttua kulttuuria ja luontoyhteyttä
- + Haasteeni: sopivien asuntojen puute, työ ja asumisen yhteensovittaminen

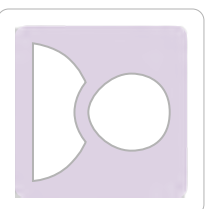
Aktiivinen harrastelija

- Muutin Lappiin harrastusteni vuoksi (mm. laskettelu, hiihto ja kalastus)
- Haluan asua paikassa, josta on helppo päästä luontoon ja harrastuksiin
- + Arvostan: lähellä olevia luontoreittejä, yhteisöllisiä harrastusmahdollisuuksia ja samoista asioista innostuvaa yhteisöä
- Haasteeni: sopivan asunon löytäminen luonnon läheltä, työmahdollisuudet

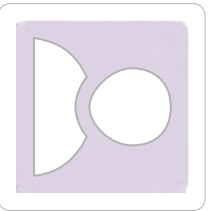
Asuja, joka tarvitsee avustusta

- Liikun pyörätuolilla ja tarvitsen esteettömän asunon
- Haluan asua itsenäisesti pitkään
- + Arvostan: esteettömiä ratkaisuja, naapuritapua ja turvallisuutta
- Haasteeni: esteettömyyden huomiointi asunnoissa ja pihalla alueilla sekä kustannukset

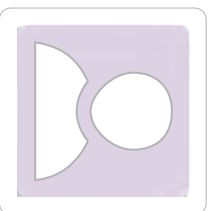

Mökilläinen / vapaa-ajan asuja

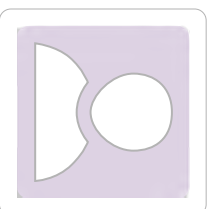
- Vietän osan vuodesta vapaa-ajan asunnollani kunnassa
- Kun olen paikkakunnalla, käytän paikallisia palveluja ja osallistun tapahtumiin
- + Arvostan: luonnonrauhaa, hiljaisuutta ja mahdollisuutta irtautua arjesta
- Haasteet: etäisyydet, liikenneyhteydet ja palveluiden saatavuus, etenkin sesonkien ulkopuolella.

-
- + Arvostan:
- Haasteeni:

-
- + Arvostan:
- Haasteeni:

-
- + Arvostan:
- Haasteeni:

Asumisen ideakortit

Tulosta tiedosto A4-arkkeille (kaksi sivua per arkki) ja puolita ne A5-kokoon.

HIRSITALO ASUINYHTEISÖ

Hirsitalo asuinyhteisö tarjoaa monenlaisia ratkaisuja asumiseen. Asuinyhteisössä voi olla yksityisiä asuntoja, ja alueelle voidaan voidaan rakentaa myös soluasumiseen sopivia yhteisötaloja. Hirsitalon autenttista tunnelmaa täydennetään energiatehokkailla ratkaisuilla ja ajanmukaisilla teknisillä ratkaisuilla. Hirsitalo asuinyhteisö tarjoaa yhteisöllistä ja ekologista asumista.

Yhdessä
Sydän
SUOMESSA

Kanonenkivi • Karstula • Kinnula • Kivijärvi
• Kyllikki • Pihlajavesi • Villanani

Nämä kortit on muokattu Asumisen Uudet Tuulet -hankkeessa tuotetuista Asumisen Ratkaisujen Ideakorteista hankkeen luvalla. Alukuperäiset Ideakortit löytyvät osoitteesta: <https://sydansuomessa.fi/asumisen-kehittamisen-materiaalipankki/>.

SIIRRETTÄVIEN ASUINRAKENNUSTEN VERKOSTO

Siirrettävien asuinrakennusten verkosto on siirtolapuutarha ajatuksesta pohjautuva lyhytaikaisen asumisen malli, jossa siirrettävät, modulaariset asuintilat sijoitetaan omalle tai vuokratulle maalle. Rakennukset voidaan helposti kuljettaa ja asettaa uudelleen erilaisille tonteille ilman pysyvää kiinnitystä. verkosto voi tarjota myös palveluja kuten yhteiskäyttötiloja, aurinkosähköä yms. Yksityisomisteinen maa on usein haasteena uudelle rakentamiselle maaseudulla. Siirrettävän asumisen avulla haetaan vaihtoehtoja näiden rajapinnoille.

Yhdessä
Sydän
SUOMESSA

Kanonenkivi • Karstula • Kinnula • Kivijärvi
• Kyllikki • Pihlajavesi • Villanani

Nämä kortit on muokattu Asumisen Uudet Tuulet -hankkeessa tuotetuista Asumisen Ratkaisujen Ideakorteista hankkeen luvalla. Alukuperäiset Ideakortit löytyvät osoitteesta: <https://sydansuomessa.fi/asumisen-kehittamisen-materiaalipankki/>.

IDEAKORTTI

MINITALOT

Minitalot ovat kompakteja, yleensä alle 60 neliömetrin kokoisia taloja, joiden tilankäyttö on suunniteltu tehokkaasti. Ne korostavat minimalismia, ympäristöystävällisyyttä ja pienempiä elinkustannuksia. Minitaloja voidaan käyttää pysyvästi asumuksena, loma-asuntona tai esimerkiksi lisärakennuksena tontilla. Niitä voi rakentaa modulaarisesti ja ne voivat olla myös siirrettäviä. Minitalot pyrkivät vastaamaan tasokkaiden ja asumiskustannuksiltaan maltillisten asuntojen puulaan.

Minitalot edustavat modernia maaseutuasumista.

Yhdessä
Sydän
SUOMESSA

Kanonen • Karhula • Kinnunen • Kivijärvi
• Kyllönen • Peltola • Villanen

Nämä kortit on muokattu Asumisen Uudet Tuulet -hankkeessa tuotetuista Asumisen Ratkaisujen Ideakorteista hankkeen luvalla.

Alukuperäiset Ideakortit löytyvät osoitteesta:

<https://sydansuomessa.fi/asumisen-kehittamisen-materiaalipankki/>.

IDEAKORTTI

SUKUPOLVIA YLITTÄVÄT YHTEISÖASUMISMUODOT

Sukupolvia ylittävä yhteisöasuminen yhdistää eri ikäryhmiä, kuten lapsiperheitä, työikäisiä ja senioreita, samaan asuinyhteisöön. Tavoitteena on luoda sosiaalisesti rikastuttava ympäristö, jossa sukupolvien välinen vuorovaikutus tarjoaa tukea ja yhteisöllisyyttä. Ylisukupolvinen asuminen voi tapahtua esim. rivitalossa tai muussa asuinyhteisössä. Ylisukupolvisilla yhteisöasumismuodoilla voidaan hakea ratkaisuja vanhusten ja yksinelävien arjen tukemiseen.

Yhdessä
Sydän
SUOMESSA

Kanonen • Karhula • Kinnunen • Kivijärvi
• Kyllönen • Peltola • Villanen

Nämä kortit on muokattu Asumisen Uudet Tuulet -hankkeessa tuotetuista Asumisen Ratkaisujen Ideakorteista hankkeen luvalla.

Alukuperäiset Ideakortit löytyvät osoitteesta:

<https://sydansuomessa.fi/asumisen-kehittamisen-materiaalipankki/>.

TORPPARIKYLÄ

"Torpparikylä" on asumismuoto, joka perustuu pienimuotoiseen kylämäiseen yhteisöön, jossa asukkaat elävät itsenäisesti mutta jakavat resursseja ja yhteisiä alueita ja tiloja. Se muistuttaa torpparien elämäntapaa, jossa perheet viljelivät pieniä maapalstoja ja harjoittivat omavaraistaloutta. Nykyajan "torpparikylä" tarjoaa perinteistä maaseutuasumista teknologian siivittämänä tuoden yhteen mm. paikkariippumattomasti työskenteleviä ja rauhaissasta luonnonläheisestä asumisesta kiinnostuneita.

Sydän
SUOMESSA

Kanonenhaki • Karvula • Kinnunen • Kivijärvi
• Kyllönen • Pihlakoski • Villanen

Nämä kortit on muokattu Asumisen Uudet Tuulet -hankkeessa tuotetuista Asumisen Ratkaisujen Ideakorteista hankkeen luvalla. Alukuperäiset Ideakortit löytyvät osoitteesta: <https://sydansuomessa.fi/asumisen-kehittamisen-materiaalipankki/>.

LYHYTAIKAINEN KALUSTETTU ASUMINEN

Lyhytaikainen kalustettu asuminen tarkoittaa tilapäistä asumisratkaisua, jossa asukas vuokraa täysin kalustetun ja varustellun asunnon lyhyeksi ajaksi, esimerkiksi viikoiksi tai muutamaksi kuukaudeksi. Tämä asumismuoto sopii erityisesti kausityöntekijöille, työkomennuksille, opiskelijoille tai remontin ajaksi uutta kotia tarvitseville. Kalustetut asunnot voivat täydentää myös matkailuyritysten tarjoamaa majoitustarjontaa.

Sydän
SUOMESSA

Kanonenhaki • Karvula • Kinnunen • Kivijärvi
• Kyllönen • Pihlakoski • Villanen

Nämä kortit on muokattu Asumisen Uudet Tuulet -hankkeessa tuotetuista Asumisen Ratkaisujen Ideakorteista hankkeen luvalla. Alukuperäiset Ideakortit löytyvät osoitteesta: <https://sydansuomessa.fi/asumisen-kehittamisen-materiaalipankki/>.

IDEAKORTTI

PIENKERROSTALO PUUTILAELEMENTEISTÄ

Puutilaelementeistä rakennettu pienkerrostalo on ekologinen ja kustannustehokas vaihtoehto. Se koostuu esivalmistetuista puuelementeistä, kuten seinä-, lattia- ja kattomoduuleista, jotka kootaan nopeasti työmaalla. Tilaelementtien materiaalina voidaan käyttää CLT:tä (ristiinliimattu massiivipuu, Cross0-Laminated Timber). CLT:stä rakennettu pienkerrostalo on ekologinen ja innovatiivinen vaihtoehto. CLT:n käyttö tekee rakennuksesta vahvan, kevyen ja ympäristöystävällisen, sillä materiaali on uusiutuvaa ja hiilidioksidia sitovaa.

Nämä kortit on muokattu Asumisen Uudet Tuulet -hankkeessa tuotetuista Asumisen Ratkaisujen Ideakorteista hankkeen luvalla.
Alukuperäiset Ideakortit löytyvät osoitteesta:
<https://sydansuomessa.fi/asumisen-kehittamisen-materiaalipankki/>.

IDEAKORTTI

YHTEISÖASUMINEN JA ETÄTYÖSKENTELEY

Moderni soluasumista muistuttava yhteisö, jossa diginomadit ja etätöitä tekevät asiantuntijat jakavat arkea ja tiloja. Jokaisella on oma huone, mutta yhteisölliset työ-, harrastus- ja hyvinvointitilat tukevat monipaikkaista elämäntapaa. Palvelut, kuten etätöypisteet, yhteiskeittiö ja sauna, luovat puitteet sekä tehokkaalle työskentelylle että yhteisöllisyydelle.

Nämä kortit on muokattu Asumisen Uudet Tuulet -hankkeessa tuotetuista Asumisen Ratkaisujen Ideakorteista hankkeen luvalla.
Alukuperäiset Ideakortit löytyvät osoitteesta:
<https://sydansuomessa.fi/asumisen-kehittamisen-materiaalipankki/>.

IDEAKORTTI

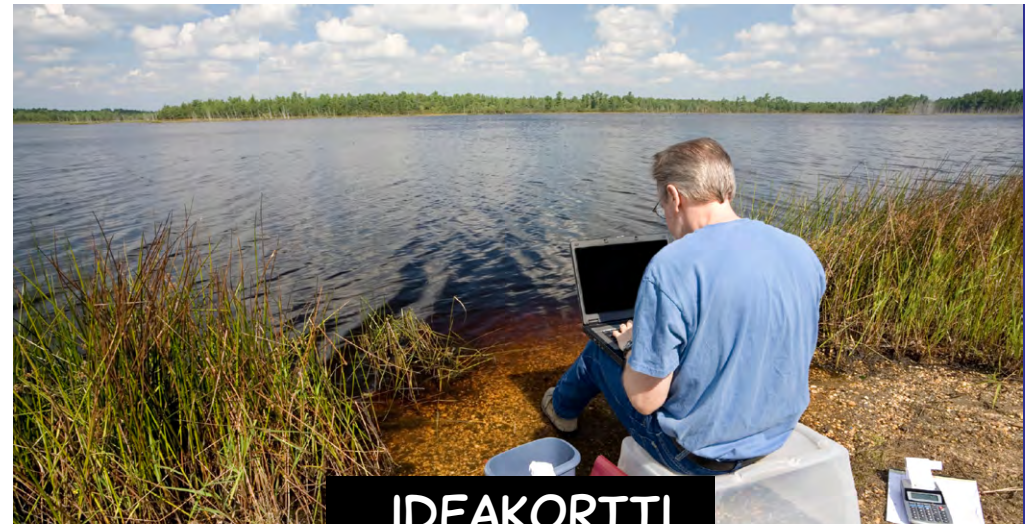
VANHAT RAKENNUKSET UUTEEN KÄYTTÖÖN

Tyhjillään tai vähällä käytöllä olevia rakennuksia on monissa kunnissa paljon. Järkevää on kartoittaa myös uudelleen käytettäksi sopivia tiloja niin asumiseen kuin sitä tukeviin uusiin käyttötarkoituksiin.

Yhdessä
Südän
SUOMESSA

Kanonenhaki • Karstula • Kinnasa • Kivijärvi
• Kyyjärvi • Pihlajavesi • Villanen

Nämä kortit on muokattu Asumisen Uudet Tuulet -hankkeessa tuotetuista Asumisen Ratkaisujen Ideakorteista hankkeen luvalla. Alukuperäiset Ideakortit löytyvät osoitteesta: <https://sydansuomessa.fi/asumisen-kehittamisen-materiaalipankki/>.

IDEAKORTTI

MODERNI VAPAA-AJAN ASUMINEN JA MONIPAIKKAISUUS

Moderni vapaa-ajan asuminen ja monipaikkaisuus yhdistävät joustavan elämäntyylin ja nykyaikaiset teknologiat. Ne korostavat vapautta viettää aikaa eri paikoissa ja mukautua eri elämänvaiheiden tarpeisiin. Monipaikkaisuus voi sisältää oman vapaa-ajan asunnon tai vuokrattuja tiloja eri sijainneissa. Monipaikkaisuutta tukevat nopeat verkkoyhteydet, etätyömahdollisuudet ja digitaaliset palvelut, jotka helpottavat elämistä ja työskentelyä eri paikoista käsin.

Yhdessä
Südän
SUOMESSA

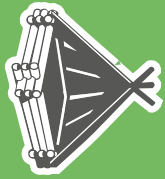

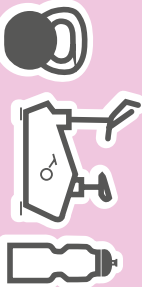

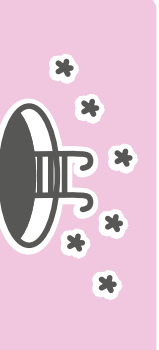

Kanonenhaki • Karstula • Kinnasa • Kivijärvi
• Kyyjärvi • Pihlajavesi • Villanen

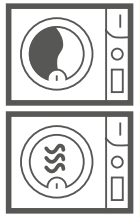

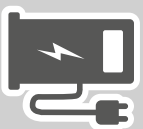

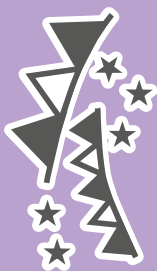

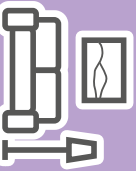

Nämä kortit on muokattu Asumisen Uudet Tuulet -hankkeessa tuotetuista Asumisen Ratkaisujen Ideakorteista hankkeen luvalla. Alukuperäiset Ideakortit löytyvät osoitteesta: <https://sydansuomessa.fi/asumisen-kehittamisen-materiaalipankki/>.

Tila- ja toimintokortit

Tulosta kortit A3-arkeille värillisenä ja leikkaa ne sopivaan kokoon

 <p>ulkoleikkialue</p> <p>ULKOTILAT JA -TOIMINNOT</p>	 <p>verstaas/askartelu-/käsiyöttilä</p> <p>HARRASTAMINEN JA VAPAA-AIKA</p>	 <p>lämmin varastotila</p> <p>Varas toimittaja huoneisto</p>
 <p>laavu/tuulipaikka</p> <p>ULKOTILAT JA -TOIMINNOT</p>	 <p>uima-allas</p> <p>HARRASTAMINEN JA VAPAA-AIKA</p>	 <p>varastotila (ei-lämmitetty)</p> <p>Varas toimittaja huoneisto</p>
 <p>kasvihuone</p> <p>ULKOTILAT JA -TOIMINNOT</p>	 <p>liikuntatila/kuntosali</p> <p>HARRASTAMINEN JA VAPAA-AIKA</p>	 <p>kelkka-/pyörävarasto/katos</p> <p>Varas toimittaja huoneisto</p>
 <p>lemmikki-/kotieläinaitaus</p> <p>ULKOTILAT JA -TOIMINNOT</p>	 <p>peili-/elokuvahuone</p> <p>HARRASTAMINEN JA VAPAA-AIKA</p>	 <p>Rassausstilla moottorikelkoille yms.</p> <p>Varas toimittaja huoneisto</p>
 <p>viljelypalsta / hyötypuutarha</p> <p>ULKOTILAT JA -TOIMINNOT</p>	 <p>sisäleikkittila/-nurkkaus</p> <p>HARRASTAMINEN JA VAPAA-AIKA</p>	 <p>Harrastevälinevarasto</p> <p>Varas toimittaja huoneisto</p>
 <p>avoin kesäkeittiö/grilli</p> <p>ULKOTILAT JA -TOIMINNOT</p>	 <p>Lainattavat harrastusvälineet</p> <p>HARRASTAMINEN JA VAPAA-AIKA</p>	 <p>pyöränhuolto-/suksien voitelutila</p> <p>HARRASTAMINEN JA VAPAA-AIKA</p>
 <p>kierrätyspiste</p> <p>ULKOTILAT JA -TOIMINNOT</p>	 <p>kirjastotila/-nurkkaus</p> <p>HARRASTAMINEN JA VAPAA-AIKA</p>	 <p>avantouintipaikka</p> <p>HARRASTAMINEN JA VAPAA-AIKA</p>
 <p>hyötykomposti</p> <p>ULKOTILAT JA -TOIMINNOT</p>	 <p>musiikkitala</p> <p>HARRASTAMINEN JA VAPAA-AIKA</p>	 <p>kota/tuulipaikka</p> <p>ULKOTILAT JA -TOIMINNOT</p>

 <p>pesutupa</p> <p>KODINHOITO JA ARJEN PALVELUT</p>	 <p>ulkosauna + polttopuut</p> <p>AAJANVIETTO JA RENTOUTUMINEN</p>	 <p>etä- ja yhteistyöskentelytila</p> <p>TÖSKENTELY JA ARJEN TOIMINNOT</p>
 <p>kuivaushuone</p> <p>KODINHOITO JA ARJEN PALVELUT</p>	 <p>spatia/palju/ ulkoporeallas/kyymäällas</p> <p>AAJANVIETTO JA RENTOUTUMINEN</p>	 <p>sähköauton latauspiste</p> <p>TÖSKENTELY JA ARJEN TOIMINNOT</p>
 <p>maakellari</p> <p>KODINHOITO JA ARJEN PALVELUT</p>	 <p>juhla-/kokoustila</p> <p>AAJANVIETTO JA RENTOUTUMINEN</p>	 <p>autokatos (kyymä)</p> <p>TÖSKENTELY JA ARJEN TOIMINNOT</p>
 <p>leivontatila leivinuunilla</p> <p>KODINHOITO JA ARJEN PALVELUT</p>	 <p>vierashuone/majoitustila</p> <p>AAJANVIETTO JA RENTOUTUMINEN</p>	 <p>autotalli (lämmitetty)</p> <p>TÖSKENTELY JA ARJEN TOIMINNOT</p>
 <p>oleskelu-/kokoonntumis-tila</p> <p>AAJANVIETTO JA RENTOUTUMINEN</p>	 <p>takkahuone</p> <p>AAJANVIETTO JA RENTOUTUMINEN</p>	 <p>avoin parkkipaikka</p> <p>TÖSKENTELY JA ARJEN TOIMINNOT</p>
 <p>yhteiskeittiö</p> <p>KODINHOITO JA ARJEN PALVELUT</p>	 <p>saunatilat</p> <p>AAJANVIETTO JA RENTOUTUMINEN</p>	 <p>auto</p> <p>TÖSKENTELY JA ARJEN TOIMINNOT</p>
	 <p>vuokrattava huoneisto</p> <p>TÖSKENTELY JA ARJEN TOIMINNOT</p>	 <p>moottorikelkka</p> <p>TÖSKENTELY JA ARJEN TOIMINNOT</p>
	 <p>pyörä</p> <p>TÖSKENTELY JA ARJEN TOIMINNOT</p>	 <p>vene</p> <p>TÖSKENTELY JA ARJEN TOIMINNOT</p>

Pelisetelit

Tulosta rahat A3-arkille ja leikkaa seteleiksi. Tarvitset vähintään 25 seteliä jokaista pelaajaa kohden.

20

20

 Euroopan unionin osarahoittama   MUUAN

20

20

 Euroopan unionin osarahoittama   MUUAN

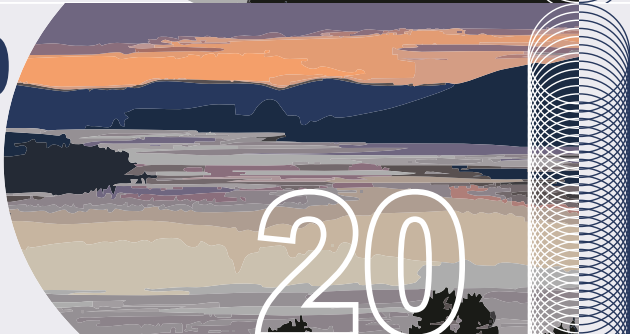
20

20

 Euroopan unionin osarahoittama   MUUAN

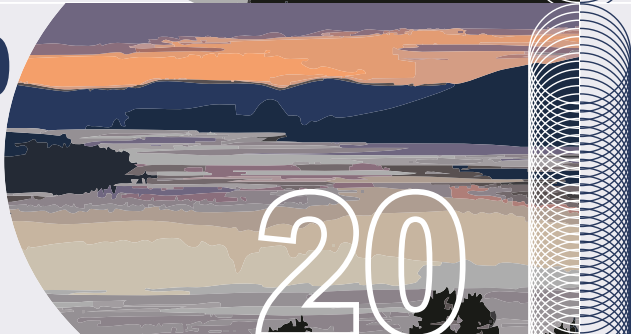
20

20

 Euroopan unionin osarahoittama   MUUAN

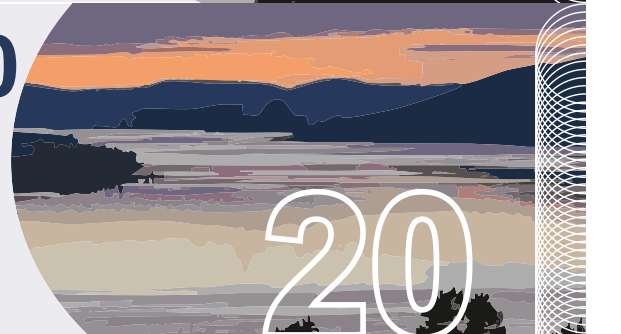
20

20

 Euroopan unionin osarahoittama   MUUAN

20

20

 Euroopan unionin osarahoittama   MUUAN

20

20

 Euroopan unionin osarahoittama   MUUAN

20

20

 Euroopan unionin osarahoittama   MUUAN

20

20

 Euroopan unionin osarahoittama   MUUAN

Sähkökatkokortit

Tulosta salamat A3-arkille ja leikkaa muodon mukaan. Tarvitset yhden salaman pelipöytää kohden.

A yellow lightning bolt graphic with a black outline, pointing downwards and to the right. The bolt has a gradient from light yellow at the top to orange at the bottom.

Sähkökatko

Mitä tämä muuttaa?

A yellow lightning bolt graphic with a black outline, pointing downwards and to the right. The bolt has a gradient from light yellow at the top to orange at the bottom.

Sähkökatko

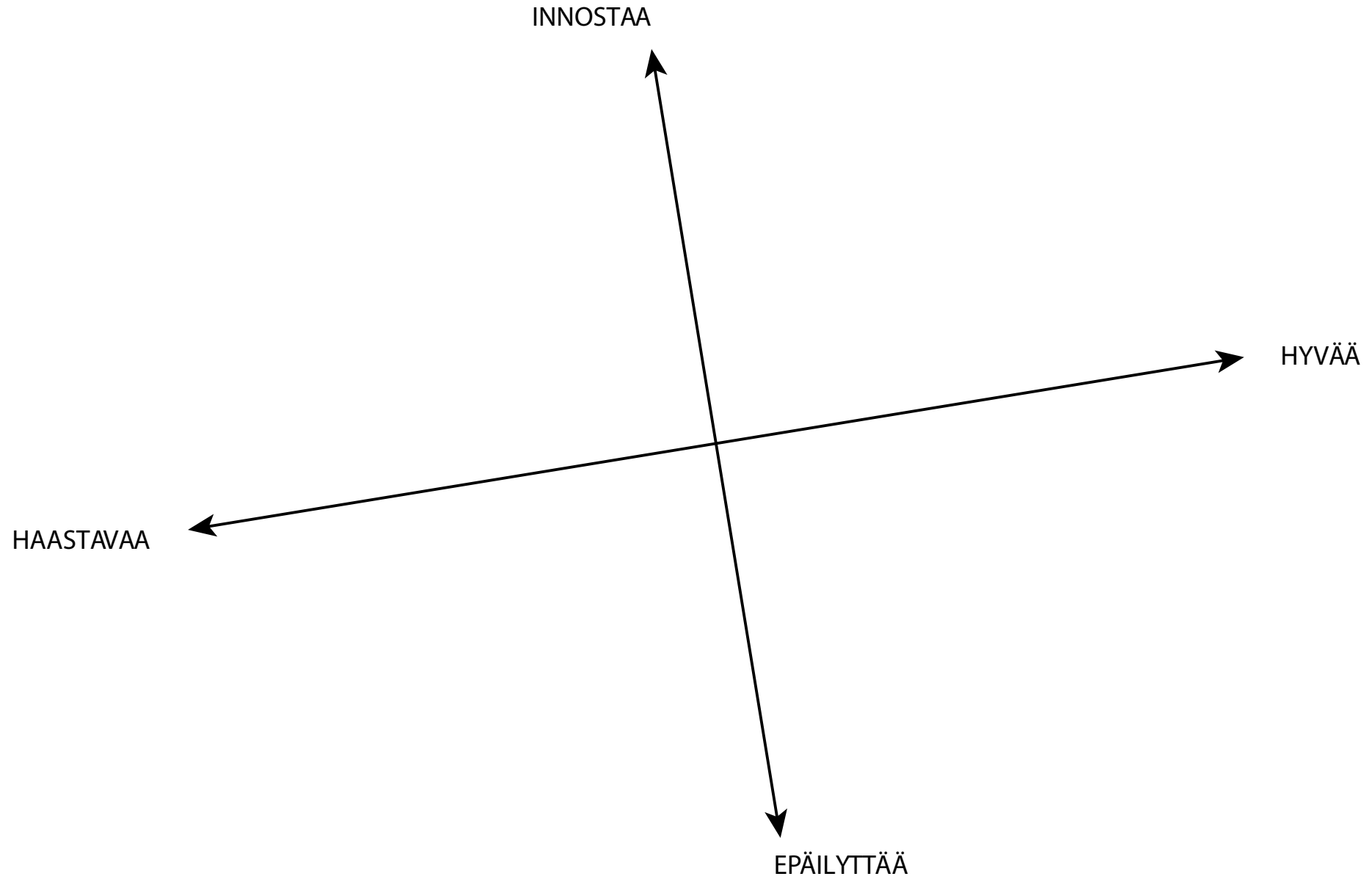
Mitä tämä muuttaa?

Arviontimatriisi

Tulosta yksi matriisipohja A3-koossa per pöytä tai isompi johon kaikki osallistujat voivat käydä laittamassa näkemyksiään post-it-lapuilla.

Arvio yhteisöllistä asumista
tämän työskentelyn perusteella:

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus